

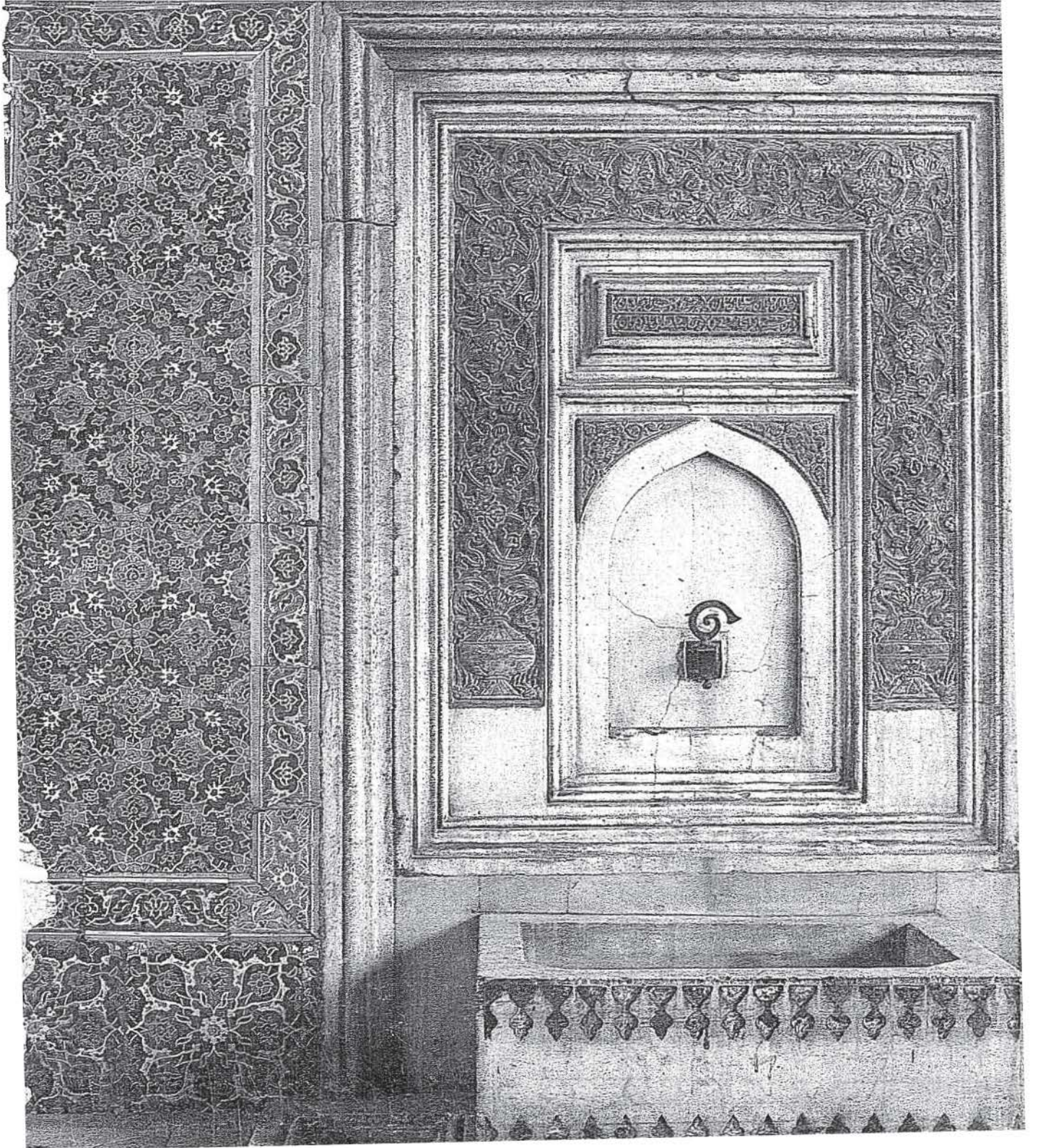
BELGELERLE

TÜRK TARİHİ DERGİSİ

DÜN / BUGÜN / YARIN

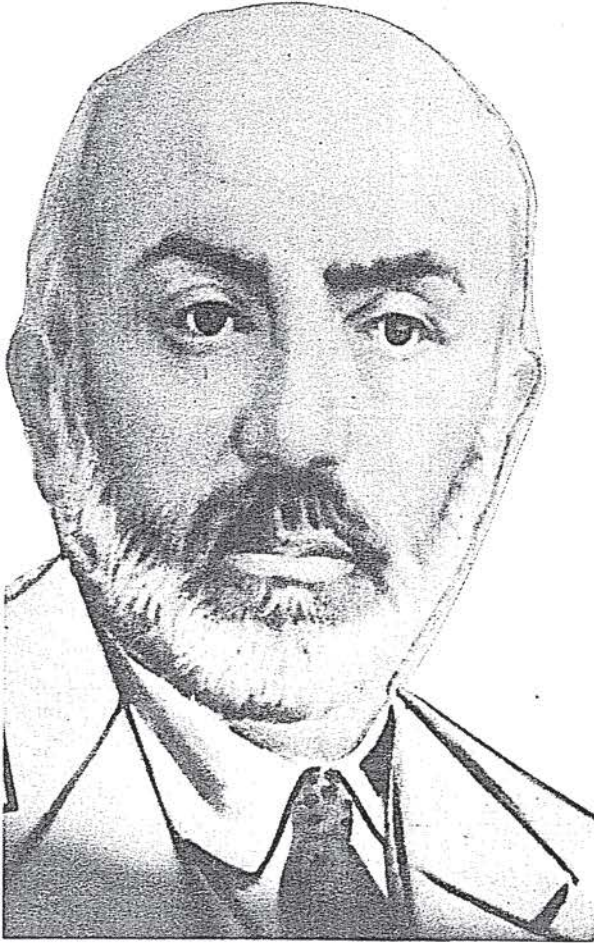
AYLIK DERGİ / SAYI 22

ARALIK 1986 / 1000 LİRA

Vatan Şairimiz Mehmet Akif Ersoy

Turgut Özal - Başbakan

Türk tarihinin ve kültürünün binlerce yıllık geçmişi içinde bugüne kadar o kadar çok iz bırakan şair, yazar ve edebiyatçı gelip geçmiştir ki, bunların büyük bir çoğunluğunun eserleri ve sanat tesirleri ancak kendi nesilleri içinde etkili olmuş ve zamanla da, edebiyat tarihinin sayfaları arasında kalmışlardır.

Ancak, bu şair ve yazarlarımızdan bir kısmı kendi dönemlerinin ötesine geçmişler ve günümüzün sosyal ve kültür ortamında ve nesillerinin üstünde etkili olmuşlardır.

Bugün, 50. ölüm yıldönümünde büyük bir saygıyla anığımız İstiklal Marşımızın yazarı, büyük vatan şairimiz

Mehmet Akif Ersoy, böyle bir şair ve yazarımızdır. O, misralarında sadece kendi neslinin değil, bugünkü toplumumuzun duygu ve düşüncelerini de dile getirmiştir.

Akif'in büyüklüğü, sadece yazdığı eserlerden kaynaklanmamaktadır. O, millet ve memlekete adadığı hayatı gerek Milli Mücadele'de ve gerekse TBMM'de ifa ettiği hizmetleriyle, bir fazilet abidesidir.

Aradan 50 yıllık bir zaman geçmesine rağmen, düşüncelerinde, gayesinde ve mücadelesinde tazeliği devam eden millî şairimizi bütün yönleriyle, fakat, her şeyden önce, O'nun millî bilik ve bütünlüğümüze gelişme ve refahımıza olan fikir ve inançları ile yeni nesillere hatırlatılması, uğrunda bir ömür tükettiği millî ve manevî değerlerimizle vücut bulmuş millî şuurun bu vesileyle bir kere daha güçlendirilmesini hedef alan Hükümetimiz, millî şair ve fikir adamımız Mehmet Akif Ersoy'a layık bir anma yılı düzenlenmesine karar verdi.

Bu anma programı çerçevesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından teşekkül ettirilen Şeref Kurulu üyeliği teklifi de bu duygularla, büyük bir memnuniyetle kabul ettim.

Edebiyat tarihimizde yazdığı eserlerdeki konularını içinde yaşadığı toplumdan ve yakın çevresinden seçen ve bu konuları büyük bir ustalıkla işleyip, toplumun her tabakasına tam bir belagatla intikal ettiren ölümsüz şairlerimizin başında Mehmet Akif gelir.

- İnsan olarak Akif, tam bir fazilet timsalidir.
- Samimidir.. azimlidir.. vefakardır.. mütevazidir.
- Doğru bildiğini ifade eder.
- O'nun için sanat, toplum içindir.. milleti içindir.. vatan içindir.. Türk ve Türklük içindir.
- Cehalet ve taassubun düşmanıdır.
- Ne eskiye kayıtsız şartsız bağlıdır, ne yeniye yeni olduğu için kabul olur.
- Hür fikirlidir.. toleranslıdır.. haktan yanadır.
- Düşünce ve fikir adamıdır.
- Milletine ve mukaddesatına bağlıdır.

Safahat" başlıklı ve çeşitli zamanlarda, değişik şartlarda yazılan büyük eseri, onun düşünce adamı olarak milletine, Türk gençliğine vermek istediği bütün fikirleri ihtiva eder. O bu kitabında Türk toplumunun en önemli meselesinin, münevverlerle halk arasındaki kopukluğu dile getirmektedir.

Safahat, aynı zamanda Türk şehitleri için, Türk dilinde o güne kadar yazılmamış ve yazılması son derece zor olan bir destanı, Çanakkale Destanı'nı da ihtiva etmektedir:

*Bu taşındır diyerek Kâbeyi diksem başına
Ruhumun vahyini duysam da geçersen taşına
Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ nâmiyle
Kanayan lahdine çeksem bütün ecrâmiyle;
Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan
Yedi kandilli süreyyâ'yı uzatsam oradan;
Sen bu âvîzenin altında, bürünmüş kanına
Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına
Türbedârın gibi ta fecre kadar bekletsem;
Gündüzün, fecr ile âvîzeni lebriz etsem
Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana..
Yine birşey yapabildim diyemem hâtırana.*

Aktif'de şiir, sadece sanat için değildir. O'nda şiir, toplum için, vatan ve milletin problemlerine çare bulmak için kaleme alınmıştır. İfadesi, son derecede sade ve İstanbul'un, Anadolu'nun Müslüman aydın tabakasının ağzından dile getirilmiştir.

Akif'i dünden ve bugünden ayırarak değerlendirmek mümkün değildir. O'nun eserlerinde kullandığı dilin sadeliği yanında temayüz etmiş bir başka özelliği de satırlarında tarih ile gelenekleri, madde ile maneviyatı; dün ile bugün; Türklük ile Müslümanlığı bir potada yoğurmuş ve okuyanın önüne koymuş olmasıdır. Tabii ki savunduğu prensipleri kendi hayatına ideal yapıp yaşamıştır.

Mehmet Akif, pozitif bilimlerin öneminin idrakındaydı. Kendisi de bir bilim adamıydı, veteriner hekimdi. Daha o yıllarda, gençlerin nükleer fizik tahsil etmelerini istemiş, Batının ilminin, ama sadece ilminin intikali için yüzlerini Batıya çevirmelerini istemiştir.

Eğitimin tüketici değil, üretici olması gereğini savunan da O'dur. Sırf tüketici yetiştiren eğitim sistemlerinin, cehaletten daha tehlikeli olduğunun idrâki içindedir. Batıdan faydalı olanı alan, yararsız modaları geri çeviren Japonları takdir eder. Aydınlarımızın başka milletleri taklid ederek ilerleyeceğimizi zañnetmelerindeki gaflete dikkat çeker. Her millet, kendi mahiyetine, kendi özüne uygun yollar seçmelidir. Aydınların vazifesi, bu terkibi yapmaktır.

Akif'in özlediği Türkiye bakın şu mısralarında ne güzel dile getirilmiştir:

*Sayırsız mektep açılmış; kadın erkek okuyor.
İşliyor fabrikalar, yerli kumaşlar dokuyor.*

*Gece gündüz basıyor millete nâfi âsar
Âdetâ matbaalar bir uyumaz hizmetkâr.*

*Mülkü, baştan başa imar edecek şirketler
Halkın irşâdına hâdim yeni cemiyetler,*

*Durmayıp iş buluyor, gösteriyor, uğraşılıyor
Gemiler sahile boydan boya servet taşıyor.*

Akif'in geçmiş ile geleceği kuşatan her mısrası, her yeni nesle birer tavsiye, bir telkin, bir ibret ve maziden alınması gereken bir kuvvettir.

Akif'in fikir hayatının son şekli, Millî Mücadele ateşiyle teşekkül etmiştir, Millî Mücadele döneminde Akif cephe- den cepheye koşan, millete ve orduya hitabıyla onları gaye- de güçlendiren, manevi bir askerdir. TBMM'nin bütün özel- liklerini ruhunda ve hareketlerinde taşıyan Akif, o devrin Ankara'sında yaşadığı "Tacettin Dergahı"nda bir sanat, fi- kir ve iman abidesiydi. Bu Dergah'da sanat ile Millî Müca- dele, iman ve ilim bir arada bulunur ve yaşanır.

Akif, hayatının ve tefekkür dünyasının en büyük eseri olan İstiklal Marşı'nı hepinizin bildiği gibi, burada yazdı. İstik- lal Marşı'nın Türk tarihindeki yerinin tayinini en iyi şekil- de Türkiye Cumhuriyeti'nin banisi büyük önder Mustafa Kemal Atatürk yapmıştır:

"Bu marş, bizim inkılabımızı anlatır. İnkılabımızın ru- hunu anlatır. Bunu ne unutmak, ne de unutturmak lazım- dır. İstiklal Marşı'nda, istiklal davamızı anlatması bakımın- dan büyük bir manası olan mısralar vardır. Benim en be- ğendiğim yeri de burasıdır:

*Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet
Hakkıdır Hak'a tapan milletimin istiklal.*

Benim bu milletten asla unutmamasını istediğim mısra- lar işte bunlardır. Hürriyet ve istiklal aşkı bu milletin ruhu- dur. Tarihe bakın: Bütün milletlerin bir eşaret ve hürriyet- sizlik devri geçirdikleri bir hakikattir... Dünya tarihinde fa- sılasız hürriyet ve istiklalini muhafaza ve müdafaa etmiş bir millet vardır: Türkler... İşte Türk budur. İstiklal Marşı'nın bu pasajı asırlar boyu söylenmelidir.."

Sözlerime son verirken Akif'i bu milletin daha nice yıl- larda büyük bir şevk ve heyecanla anacağı duygusunu taşı- dığımı belirtmek isterim.

O'nun aziz ruhu ve hatırası önünde tazimle eğilirken, Akif'i anma yılındaki programlarda görev alan ilim ada- mı, şair, yazar ve edebiyatçılar ile bütün diğer görevlilere te- şekkür eder, saygılar sunarım.